

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2025/2026-71)

UYUŞTURUCU KULLANIMI VE TRAFİĞİ İLE MÜCADELE GÜNÜ 26 HAZİRAN (2026)

Uyuşturucu kullanımı ve kaçakçılığı, bireylerin sağlığını, aile yapısını ve toplumun refahını olumsuz etkileyen önemli bir halk sağlığı sorunudur. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, 1987'den beri uyuşturucu bağımlılığından arınmış uluslararası toplum hedefiyle 26 Haziran gününü **Uluslararası Uyuşturucu Kullanımı ve Yasadışı Kaçakçılığı ile Mücadele Günü** olarak ilan etmiştir. Her yıl dünyanın dört bir tarafından desteklenen bu küresel gün, yasa dışı uyuşturucuların toplum üzerindeki olumsuz etkilerine dikkat çekmeyi ve farkındalık oluşturmaya amaçlamaktadır.¹

Her yıl farklı temalar üzerine kurgulanan özel günün bu yılki teması **"World Drug Problem: Persisting Issues, New Challenges, Innovative Responses"** (Dünya Uyuşturucu Sorunu: Süregelen Sorunlar, Yeni Zorluklar, Yenilikçi Çözümler) olarak belirlenmiştir.²

Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi (UNODC) tarafından yayımlanan Dünya Uyuşturucu Raporu 2025 verilerine göre uyuşturucu kullanımıyla ilgili güncel durum aşağıdaki şekilde özetlenebilir:³

- Dünya genelinde 2023 yılı itibarıyla yaklaşık 316 milyon kişi uyuşturucu kullanmıştır. Bu sayı son 10 yılda %28 artış göstermiştir.
- Bağımlılık düzeyinde madde kullanım bozukluğu yaşayan kişi sayısı yaklaşık 64 milyondur.
- Madde kullanım bozukluğu olan bireylerin yalnızca %8,1'i tedavi hizmetlerinden yararlanabilmektedir.
- En yaygın kullanılan madde: Esrar (yaklaşık 244 milyon kişi)
- Dünya genelinde yaklaşık 61 milyon kişi opioid, 31 milyon kişi amfetamin, 25 milyon kişi kokain ve 21 milyon kişi ekstazi türü maddeler kullanmaktadır.
- Yaklaşık 14 milyon kişi uyuşturucu maddeleri enjeksiyon yoluyla kullanmaktadır.
- Enjeksiyon yoluyla uyuşturucu kullananlar arasında yaklaşık 6,9 milyon kişi Hepatit C, 1,7 milyon kişi HIV ile yaşamaktadır.
- Opioidler, uyuşturucuya bağlı ölümlerin yaklaşık üçte ikisinden sorumlu olan en ölümcül madde grubu olmaya devam etmektedir.
- Kokain üretimi 2023 yılında bir önceki yıla göre %34 artarak tarihi seviyelere ulaşmıştır.
- Dünya genelinde 527 yeni psikoaktif madde (NPS) izlenmekte olup bunların 56'sı ilk kez 2023 yılında tanımlanmıştır.

Raporda özellikle sentetik uyuşturucuların yaygınlaşması, uyuşturucu ticaretinde dijital teknolojilerin kullanılması ve gençlerin suç ağıları tarafından hedef alınmasının küresel ölçekte önemli tehditler oluşturmaya devam ettiği vurgulanmaktadır.³

¹ International Day Against Drug Abuse and Illicit Trafficking | 26 June, United Nations, <https://www.un.org/en/observances/end-drug-abuse-day> Erişim Tarihi:08.06.2026

² International Day against Drug Abuse and Illicit Trafficking, United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC), <https://www.unodc.org/unodc/en/drugs/index-new.html> Erişim Tarihi:08.06.2026

³ United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC). *World Drug Report 2025: Special Points of Interest*. Vienna: UNODC; 2025.

Bu doküman, Dr. Yağmur Ünal tarafından, Prof. Dr. Nüket Paksoy danışmanlığında 08.06.2026 tarihinde hazırlanmıştır.

Bilgilendirme notunun aşağıda belirtilen şekilde kaynak gösterilmek şartıyla yazılı, elektronik, vb ortamlarda kullanılması önerilmektedir:

Ünal Y, Paksoy N. Uyuşturucu Kullanımı ve Trafiki ile Mücadele Günü Bilgilendirme Notu-HÜTF Halk Sağlığı AD Toplum İçin Bilgilendirme Serisi 2025/2026-71-[İnternet] <http://www.halksagligi.hacettepe.edu.tr/>. Erişim: 25.06.2026.

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2025/2026-71)

Uyuşturucuyla mücadele yalnızca güvenlik odaklı değil; sağlık, eğitim, sosyal hizmetler, hukuk ve medya gibi birçok alanda eşgüdümlü yürütülmesi gereken çok yönlü bir süreçtir. Türkiye'de uyuşturucu ile mücadele kapsamında çocuklara, gençlere ve ailelere yönelik koruyucu ve önleyici programlar da yürütülmektedir. Okulda Bağımlılığa Müdahale Programı (OBM), NARKO Gençlik ve "En İyi Narkotik Polisi: Anne" gibi çalışmalarla öğrencilerin, gençlerin ve ailelerin bağımlılıklar konusunda bilinçlendirilmesi amaçlanmaktadır. Türkiye Uyuşturucu Raporu 2025'e göre Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından bağımlılıkların önlenmesine yönelik yürütülen faaliyetler kapsamında 2024 yılında 23,9 milyon gence ulaşılmıştır. ⁴

Birleşmiş Milletler tarafından 2026 yılı kapsamında yürütülen farkındalık çalışmaları; özellikle çocukların ve gençlerin korunmasını, uyuşturucu kullanımının önlenmesini, bağımlılık tedavi hizmetlerinin güçlendirilmesini ve uyuşturucu kaçakçılığıyla mücadelede uluslararası iş birliğinin artırılmasını vurgulamaktadır. Toplumun tüm kesimlerinin katılımıyla yürütülecek koruyucu ve önleyici çalışmalar, uyuşturucunun bireyler ve toplum üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılmasında büyük önem taşımaktadır. Bu çalışmaların ortak amacı, daha sağlıklı ve güvenli bir toplum oluşturmaktır.

Şekil 1: Birleşmiş Milletler'in Uluslararası Uyuşturucu Kullanımı ve Yasadışı Kaçakçılığı ile Mücadele Günü 2026 teması kapsamında hazırladığı poster.²

⁴ Türkiye Uyuşturucu Raporu 2025, Türkiye Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi (TUBİM), Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü Narkotik Suçlarla Mücadele Başkanlığı; 2025.

Bu doküman, Dr. Yağmur Ünal tarafından, Prof. Dr. Nüket Paksoy danışmanlığında 08.06.2026 tarihinde hazırlanmıştır.

Bilgilendirme notunun aşağıda belirtilen şekilde kaynak gösterilmek şartıyla yazılı, elektronik, vb ortamlarda kullanılması önerilmektedir:

Ünal Y, Paksoy N. Uyuşturucu Kullanımı ve Trafiki ile Mücadele Günü Bilgilendirme Notu-HÜTF Halk Sağlığı AD Toplum İçin Bilgilendirme Serisi 2025/2026-71-[İnternet] <http://www.halksagligi.hacettepe.edu.tr/>. Erişim: 25.06.2026.